

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060101

BESLUT
2022-06-08
Stockholm

Mål nr
P 13945-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-11-04 i mål nr P 3684-21,
se bilaga A

PARTER

Klagande
S-I.D.

Ombud: Advokat M.B.

Motpart

Bygg- och miljönämnden i Sigtuna kommun
195 85 Märsta

SAKEN

Utdömande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
2. Med undanröjande av mark- och miljödomstolens dom avvisar Mark- och miljööverdomstolen Bygg- och miljönämnden i Sigtuna kommuns ansökan om utdömande av vite.

Dok.Id 1825852

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

S-I.D. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och avvisa nämndens ansökan om utdömande av vite. Han har också yrkat att vitet ska jämkas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS SKÄL

Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Den 28 januari 2020 förelade Bygg- och trafiknämnden i Sigtuna kommun S-I.D. att vid äventyr av vite avlägsna samtliga reklambudskap från fastigheten A. Beslutet fattades med stöd av 12 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

En ansökan om utdömande av vite ska, om inte annat är föreskrivet, prövas av förvaltningsrätt (se 1 § andra stycket och 6 § första stycket lagen, 1985:206, om viten). Mark- och miljödomstol har inte getts behörighet att pröva en vitesansökan av nu aktuellt slag. Med anledning av detta ska mark- och miljödomstolens dom undanröjas och nämndens ansökan avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2022-06-29

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Lars Olsson och Henrik Jonsson, referent, samt tf. hovrättsassessorn Frida Camber (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd).

Föredragande har varit Karin Wallin.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-11-04
meddelad i
Nacka

Mål nr P 3684-21

PARTER

Sökande

Bygg- och miljönämnden i Sigtuna kommun

Motpart

S-I.D.

SAKEN

Utdömmande av vite på fastigheten A i Sigtuna kommun _____

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktigar S.D. att till staten betala vite om
fyrtiofemtusen (45 000) kronor.

_____

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Sigtuna kommun (nämnden) förelade den 28 januari 2020 fastighetsägaren till A i Sigtuna kommun att, så vitt nu är aktuellt, avlägsna samtliga reklambudskap från fastigheten. Föreläggandet förenades med ett löpande vite om 5 000 kr för varje månad som åtgärden inte utförts. 5 000 kr i vite skulle således utgå om föreläggandet inte efterkommits senast den 28 mars 2020, 10 000 kr om föreläggandet inte efterkommits senast den 28 april 2020 och så vidare.

Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som den 20 maj 2020 avslog överklagandet utom på så sätt att åtgärden skulle vara utförd senast två månader efter att föreläggandet vunnit laga kraft. Nämndens beslut ändrades även så till vida att vitet skulle utgå om föreläggandet inte var uppfyllt inom två månader från det att föreläggandet vunnit laga kraft och därefter skulle 5 000 kr i vite utgå för varje period om en hel månad, så länge föreläggandet inte efterkommits.

Nämnden har nu ansökt om utdömmande av vitet om 5 000 kr per månad för perioden 20 juli 2020 till 20 april 2021. Det ansökta vitet uppgår sammantaget till 50 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att S.D. ska förpliktigas att betala vite till staten om sammanlagt 50 000 kr. Till stöd för sin talan har nämnden i huvudsak anfört följande.

Nämnden har med stöd av 12 § lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning beslutat att rättelseförelägga fastighetsägaren till A att avlägsna samtliga reklambudskap på fastigheten. Representanter från förvaltningen har vid olika tillfällen kunnat konstatera att reklambudskapen inte har avlägsnats. Fastighetsägaren har därmed inte vidtagit rättelse i enlighet med det lagakraftvunna föreläggandet. Eftersom

reklambudskapen inte avlägsnats har föreläggandet med vite inte förlorat sin betydelse.

Nämnden har även till stöd för sin talan bl.a. bifogat fotografier från besök på fastigheten den 21 och 25 augusti 2020 och den 10 maj 2021.

S.D. har delgivits ansökan men har i övrigt inte hörts av.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

I mål om utdömande av vite ska domstolen pröva om det föreläggande som ansökan avser är lagligen grundat och tillräckligt tydligt, om föreläggandet har delgetts adressaten, om det har fått laga kraft och om adressaten har brutit mot föreläggandet. Om föreläggandet inte har följts ska domstolen pröva om det funnits giltigt hinder för detta, dvs. om adressaten saknat rättslig eller faktisk möjlighet att följa föreläggandet. Om det finns förutsättningar för att döma ut vitet ska domstolen dessutom pröva om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse, om storleken på vitet är rimligt samt om det finns särskilda skäl att jämka det.

Ett vite har straffrättslig karaktär. Det innebär bl.a. att domstolen ska pröva om förutsättningarna för vite föreligger även om den som föreläggandet riktas emot inte har hörts av.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen bedömer att det aktuella vitesföreläggandet är lagligen grundat. Domstolen anser vidare att det av föreläggandet framgår med tillräcklig tydlighet vilka åtgärder som S.D. ska utföra för att efterkomma föreläggandet. Det framgår även när dessa åtgärder senast ska vara utförda. Slutligen har det inte framkommit något till stöd för att S.D. har saknat rättslig eller faktisk möjlighet att efterkomma föreläggandet.

Det framgår av handlingarna i målet att nämndens beslut har delgivits S.D. Nämndens beslut överklagades till länsstyrelsen. Eftersom länsstyrelsens beslut inte är mer ingripande än vad nämndens beslut var föreligger inte krav på bevis om delgivning av länsstyrelsens beslut för att vitet ska kunna dömas ut (se MÖD 2020:13). Av länsstyrelsens beslut framgår att åtgärden ska vara utförd senast två månader efter att föreläggandet vinner laga kraft. Länsstyrelsen fattade sitt beslut den 20 maj 2020. Beslutet överklagades inte, varför länsstyrelsens beslut vann laga kraft tre veckor efter beslutsdagen, d.v.s. den 11 juni 2020. Föreläggandet skulle således ha efterkommit senast den 11 augusti 2020.

Nämnden har i sin ansökan om utdömmande av vite framfört att vitet skulle ha efterkommit redan den 20 juli 2020. Mark- och miljödomstolen konstaterar att det inte är korrekt. Det saknas därmed skäl att utdöma vite för perioden som inleds den 20 juli 2020. Med anledning av det ovan framförda anser mark- och miljödomstolen emellertid att det finns skäl att döma ut det löpande vitet avseende perioden 20 augusti 2020 till och med 20 april 2021.

Eftersom domstolen bedömer att ändamålet med vitet inte har förlorat sin betydelse ska domstolen vidare pröva om storleken på vitet är rimligt och huruvida det föreligger eventuella särskilda skäl att jämka vitet.

Mark- och miljödomstolen anser att vitesbeloppet är rimligt. Vad avser jämkning av vitet konstateras att S.D. har valt att inte yttra sig över nämndens ansökan. Han har således inte heller framfört några skäl till varför vitet skulle jämkas. Av vad som framgår i målet anser inte heller domstolen att det föreligger skäl för att jämka vitet.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer mark- och miljödomstolen att samtliga förutsättningar för att döma ut vite är uppfyllda såvitt avser löpande vite för nio överträdelsetillfällen, från 20 augusti 2020 till och med 20 april 2021, á 5 000 kr. Nämndens ansökan ska således delvis bifallas och S.D. ska förpliktigas att betala 45 000 kr i vite till staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 25 november 2021.

Per-Anders Broqvist

I domstolens avgörande har deltagit f.d. hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist.
Föredragande har varit beredningsjuristen Stefan Ulfswärd.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se